

Realita verzus plán - zelenina

Agrosektor je v zlom stave. Trend vývoja agrosektora je v príkrom rozpore s Konceptiou rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 - 2020, ktorú schválila vláda 3. júla 2013. V nej sa deklaruje okrem pozitívneho vývoja agrosektora do roku 2020 aj dosiahnutie cieľa 80 % potravinovej sebestačnosti Slovenskej republiky.

V článkoch uverejnených v Roľníckych novinách v čísle 11 a 13/2018 sme poukázali na odpočet plnenia cieľov Konceptie rozvoja pôdohospodárstva Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR do roku 2020 porovnaním plánovaného a reálneho rastu počtu ošípaných, prasníc a hydiny. Už teraz je z porovnania Konceptiou deklarovaného cieľového a reálneho stavu počtu spomínaných poľnohospodárskych komodít zrejme, že cieľ nebude naplnený.

Príčiny

Podobne je na tom aj zelenina z pohľadu produkcie, ale hlavne zberovej plochy. Situácia v zeleninárstve bude aj naďalej nepriaznivá. Domáca produkcia nestačí pokryť spotrebu, preto sme nútení zeleninu dovážať. Importujeme pritom aj také druhy, ktoré sme na našom území schopní vypestovať. Dovoz vysoko prevyšuje vývoz. Uplatnenie sa na domácom trhu s našou produkciou je často nereálne kvôli cenám, ale tiež pre neschopnosť zásobovať obchodné reťazce čerstvou zeleninou počas celého roka. Musíme podotknúť, že aj pri tejto hospodárskej komodite je hlavnou príčinou slabá finančná podpora štátu, ktorá je alfou a omegou pre dobrú konkurencieschopnosť. Nepriaznivý stav sa odzrkadlil na zahraničnom obchode so zeleninou, ktorý má na Slovensku dlhodobé záporné saldo. V prípade dovozu jednotlivých druhov zeleniny sa v najväčšom objeme na Slovensko paradoxne dovážali také druhy, ktorým sa u nás darí. Napríklad uhory, kapusta, paradajky, cibuľa či mrkva. Zelenina pochádzala zväčša z Poľska, Českej republiky, Španielska, Talianska, Holandska, Nemecka a Maďarska.

Do roku 2010 bol vývoj zberových plôch kolísavý. Od roku 2010 výmera pestovanej zeleniny

každoročne klesá.

Produkcija zeleniny sa za posledné štyri roky nevyvíja až tak negatívne ako vývoj zberových plôch. Príčinou je zvýšenie hektárových úrod jednotlivých druhov zeleniny.

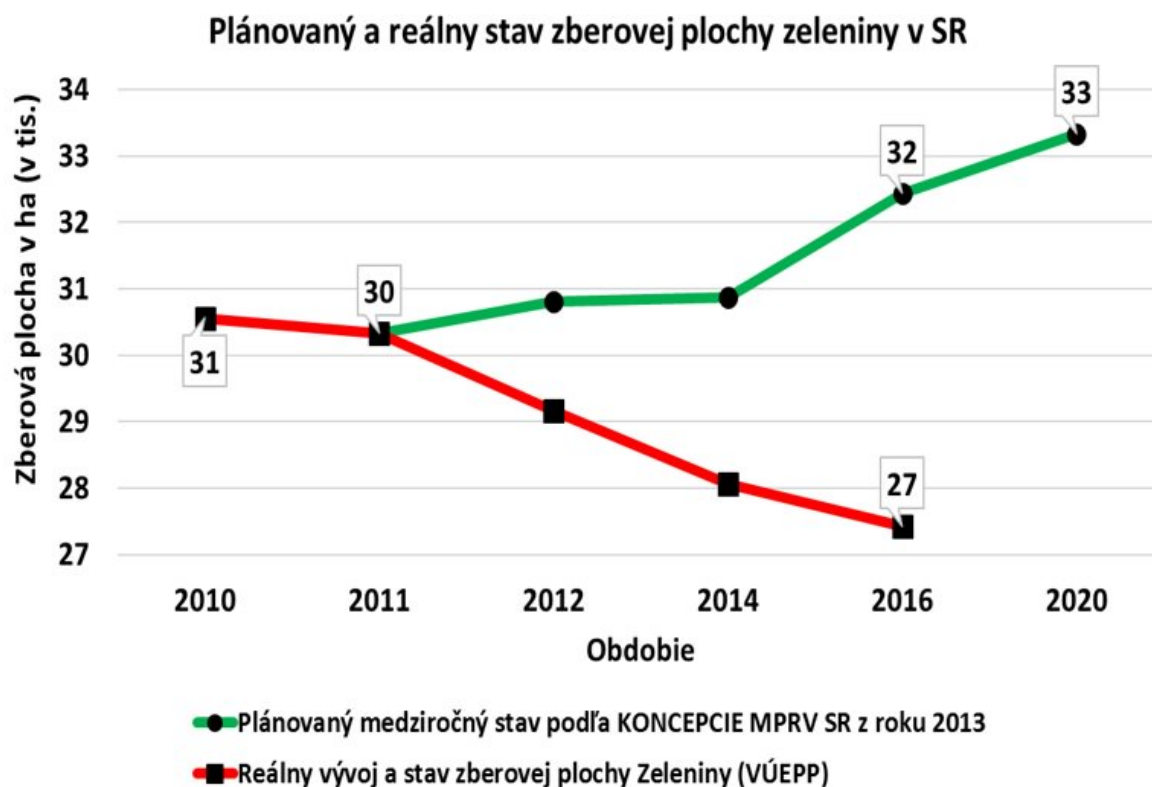
Podľa Konceptcie zvýšením zberovej plochy zeleniny o 3 000 ha a intenzifikáciou jej produkcie na ornej pôde na priemernú úroveň hektárovej výnosnosti vo výške 20 ton na hektár sa predpokladá zvýšenie produkcie na ornej pôde o 120 % oproti produkcii v roku 2011. Spolu s odhadom samozásobenia sa takto predpokladá celková domáca produkcia zeleniny v objeme 445 860 t do roku 2020 (graf č. 1 a 2).

Oficiálne štatistiky už od roku 2002 pracujú s dvojakými údajmi o zelenine. Celková výmera pestovanej zeleniny v roku 2016 je 27 432 ha (podľa VÚEPP), ale zároveň sa udáva aj údaj o výmere pestovanej zeleniny na ornej pôde, t.j. v poľnohospodárskych podnikoch. (graf č. 3). Rozdiel medzi približne 27 0000 ha pestovateľskej plochy zeleniny a 8 451 ha výmery zeleniny skutočne pestovanej v poľnohospodárskych podnikoch v roku 2016 predstavujú plochy drobnopostovateľov a záhradky. V roku 2016 sa celkovo na ornej pôde, t.j. v podnikoch zeleninárskej prvovýroby, pozberalo 115 840 ton zeleniny na uvedenej výmere 8 451 ha ornej pôdy (podľa VÚEPP).

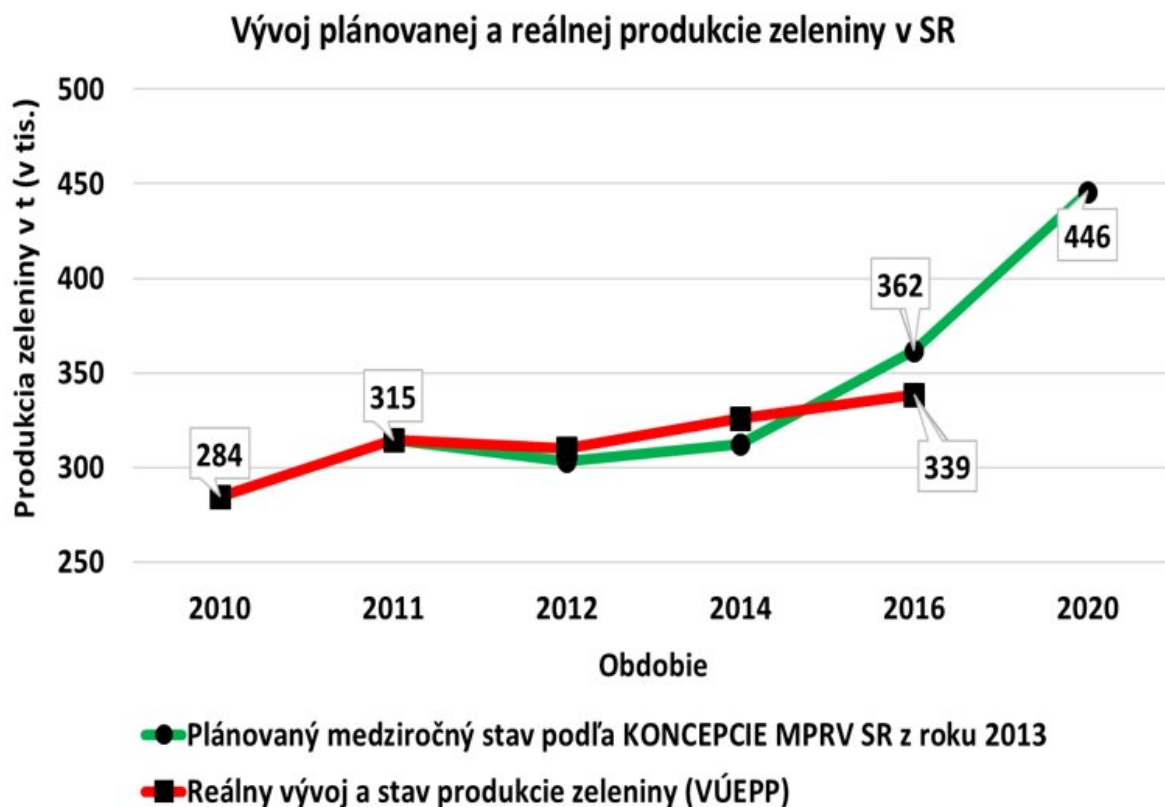
Podľa údajov z VÚEPP bola celková zberová plocha zeleniny (poľnohospodárske podniky, drobnopostovatelia a záhradky) v roku 2017 na úrovni 27 432 ha a produkcia zeleniny dosiahla úroveň 338 707 t (graf č. 1 a 2).

Vývoj v uvedených grafoch je v rozpore so stanovenou prognózou vývoja produkcie a zberovej plochy zeleniny v Konceptcii a je nereálne, aby bol cieľ dosiahnutý. Na rok 2016/2017 bol v Konceptcii plán zberovej plochy 32 436 ha a produkcie zeleniny 361 836 t.

Graf č. 1. Poľnohospodárska komodita: zelenina - zberová plocha, Zdroj: Konceptcia rozvoja a VÚEPP

Graf č. 2 Poľnohospodárska komodita: zelenina – produkcia zeleniny, Zdroj: Konceptia rozvoja a VÚEPP

Graf č.3 Poľnohospodárska komodita: zelenina – plocha pestovaná na ornej pôde(v podnikoch poľnohospodárskej prvovýroby, Zdroj: Zväz zeleninárov a zemiakarov Slovenska a VUEPP

